

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Матеріали IV науково-практичної конференції
з міжнародною участю з нагоди 90-річчя
від дня народження Н.О. Галічевої (1931–2017),
видатного соціал-гігієніста, завідувача кафедри
соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я
Харківського державного медичного університету

м. Харків, 27 жовтня 2021 року

Харків – 2021

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення

*Матеріали IV науково-практичної конференції
з міжнародною участю з нагоди 90-річчя від дня народження Н.О. Галічевої
(1931–2017), видатного соціал-гігієніста, завідувача кафедри соціальної
медицини, організації та економіки охорони здоров'я
Харківського державного медичного університету*

м. Харків, 27 жовтня 2021 року

Харків
ХНМУ
2021

УДК 614.2(477)
Г87

Затверджено вченою радою ХНМУ.
Протокол № 11 від 28.10.2021 р.

Редакційна колегія: М'ясоєдов В.В., Огнєв В.А., Сокол К.М.,
Мельниченко О.А., Нестеренко В.Г.,
Мартиненко Н.М., Усенко С.Г., Вашева А.О.

Г87 **Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення:**
матеріали IV науково-практичної конференції з міжнародною участю
з нагоди 90-річчя від дня народження Н.О. Галічевої (1931–2017),
видатного соціал-гігієніста, завідувача кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я Харківського державного
медичного університету, Харків, 27 жовтня 2021 р. / Ред. кол.: В.В. М'я-
соєдов, В.А. Огнєв, К.М. Сокол та ін. – Харків, 2021. – 192 с.

УДК 614.2(477)

© Харківський національний
медичний університет, 2021
© В.В. М'ясоєдов, В.А. Огнєв, К.М.
Сокол та ін., 2021

8. The Burden of Chronic Disease: The Future is Prevention [Електронний ресурс] / R.Busse, M. Blümel, D. Scheller-Kreinsen, D. Zentner // The European Observatory on Health Systems and Policies. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0008/96632/E93736.pdf.

9. World Health Organization. Healthy diet [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/healthy-diet>.

10. Кабінет Міністрів України, Постанова від 24 березня 2021 р. № 305, Київ. Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2021-%D0%BF#Text>.

ЕКОНОМІКА КРАЇНИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Почерніна М.Г., Селіванов Е.В., Коцар М.В.,

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Інститут підготовки юридичних кадрів для служби безпеки України

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, м. Харків

На даний момент існує глобальний економічний кризис визваний світовою пандемією, умовно названим "ковидним". Цей кризис незвичайний. Ніколи раніше не спостерігалось така велика кількість санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на ізоляцію людей і обмеження соціальної та економічної активності. На даному етапі зусилля більшості країн сфокусовані на тому, щоб спрямувати більше ресурсів в систему охорони здоров'я, медичну промисловість, на розробку тестів і вакцин, але крім того вони спрямовані і на те, щоб за час, поки діють обмежувальні заходи, підтримати наступну пропозицію: не дати закритися безлічі підприємств, зберегти зв'язок людей з їх роботою і підтримати доходи тих, у кого вони знизилися. Якщо говорити про конкретний вплив пандемії COVID-19 на економіку України, то нам слід відзначити значні труднощі, зокрема, зменшенні інвестицій, зростання інфляції, падіння світових цін на деякі товари, що складають основу вітчизняного експорту. У зв'язку з пандемією великі банки та інші фінансові організації знизили свої прогнози, стосовно зростання світової економіки. Через пандемію скоротилися доходи населення, а деякі громадяни зовсім втратили роботу. Це негативно позначилося на роздрібній торгівлі, авіації, ресторанному та туристичному бізнесі.

Особливу увагу слід приділити дослідженням, присвяченим впливу COVID-19 на систему охорони здоров'я. Пандемія вивела з колії навіть самі, налагоджені медичні системи. Більшість країн, які надали дані про медичну допомогу, повідомили, що їм довелося призупинити надання багатьох планових і додаткових послуг, зосередившись на невідкладній допомозі для порятунку життя «ковідних» пацієнтів. У деяких країнах, під час пандемії, виник високий ризик тимчасової відмови в лікуванні раку або ВІЛ інфекції. Перш за все проблеми виникли з проведенням імунізації як вдома (в 70 % країнах), так і в медичних установах (61 %). Були складнощі з діагностикою та лікуванням неінфекційних захворювань (69 %), у сфері планування сім'ї та заходів контрацепції (68 %), профілактики та лікування психічних захворювань (61 %), діагностики та лікування раку

(55 %). Країни повідомили також про збої в діагностиці та лікуванні малярії (46 %), у виявленні та лікуванні туберкульозу (42 %) і антиретровірусного лікування (32 %). Було обмежено проведення усіх амбулаторних маніпуляцій і операцій, крім невідкладних і життєво необхідних. Це означало, що в даних умовах оперативне втручання виправдане тільки при гострому болі, кровотечах та прогресуючих злоякісних утвореннях. Скоротили числа очних відвідувань амбулаторних установ. Візити були дозволені тільки особам з невідкладними станами.

Що стосується фармбізнесу, він залишається у вигаді тільки в короткостроківій перспективі. Зниження рівня доходів населення неминуче відбивається на купівельній активності: люди переключаються на дешевші препарати, а то і зовсім відмовляються від покупки ліків.

Таким чином, експерти вважають, що пандемія позбавить світову економіку 5 трильйонів доларів протягом наступних років, а ось часу на відновлення знадобиться досить багато.

ПЕРЕГЛЯД ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ УПРАВЛІНЦІВ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Мельниченко О.А., Саркіс-Іванова В.В., ХНМУ, м. Харків
Муратов Г.Р., КНП «Обласна дитяча клінічна лікарня» ХОР, м. Харків
Кутузян Ж.М., Департамент охорони здоров'я Полтавської ОДА, м. Полтава
Чумаченко О.Ю., Управління охорони здоров'я Сумської міської ради, м. Суми

В умовах посилення конкуренції на ринку освітніх послуг сучасні заклади вищої освіти (ХНМУ не є виключенням) докладають чимало зусиль задля розвитку власного матеріально-технічної бази та кадрового потенціалу, вдосконалення методичного забезпечення освітніх компонентів тощо. Водночас не варто нехтувати й переглядом освітньо-професійної програми (далі – ОПП) загалом, тим більше що це (щонайменше раз на два роки) передбачено наказом ректора ХНМУ [1]. Проте такі зміни мають бути не формальними, а такими, що спрямовано на подальше покращання якості підготовки управлінців для вітчизняної сфери охорони здоров'я. Означене, зрештою, й обумовлює актуальність даного дослідження.

Передусім зазначимо, що ОПП «Управління у сфері охорони здоров'я» в ХНМУ є унікальною, оскільки жодний з вітчизняних закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», не має ОПП з такою ж назвою та тожним переліком освітніх компонентів. Така ситуація, з одного боку, є вагомим конкурентним перевагою, а з іншого – додатковою проблемою, що виникне у разі запровадження Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (далі – ЄДКІ) для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (до речі, на сайті Міністерство освіти і науки України для громадського обговорення вже розміщено проєкт програми ЄДКІ). Більше за те, вкрай важливо, щоб ОПП і змістовне наповнення окремих її освітніх компонентів забезпечували набуття здобувачами вищої освіти інтегральних, загальних і спеці-